

Høringssvar:  
til: eft@sst.dk  
cc: ihg@sst.dk

Fra: Torsten Brinch, cand pharm  
tb@gyldengrisgaard.dk

Dato: 20. december 2013

**Teniske kommentarer til vejledningsteksten:  
Høring over revideret vejledning om omskæring af drenge j.nr. 5-1010-215**

Nedenfor anføres direkte citater fra vejledningens tekst kursiveret, med tilhørende kommentarer anført nedenfor ukursiveret.

*"Vejledning om omskæring af drenge"*

En vejledning om lægers udførelse af et specifikt operativt indgreb bør umiddelbart indledes med en angivelse af sundhedsstyrelsens bemyndigelse til udstedelse af vejledningen, og en nærmere definition af det indgreb vejledningen omhandler.

Det kunne også her i passende omfang klargøres, at der er tale om et indgreb som -- i forhold til sammenlignelige indgreb der udføres som en del af behandling i sundhedslovens forstand, eller som behandling i forhold til lovgivningen om kosmetiske behandlinger -- med vejledningen gives en særstilling i forhold til lovgivningen, fx. reduceret informationsomfang før samtykke, fravigelse af 18 års aldersgrænse for kosmetisk behandling, reducerede krav til journalføring o.l.

*"Ifølge § 17 i autorisationsloven er læger og tandlæger under udøvelsen af deres virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.i"*

Udtrykket kunne bedre formuleres:

*"Ifølge § 17 i autorisationsloven er læger og tandlæger forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af deres virksomhed.i"*

Cf. Justitsministeriets vejledning (VEJ nr 224 af 15/10/1969), pkt II. "Navnlig bør der ikke indskydes led, der lige så godt kan anbringes sidst i sætningen."

*Vejledningen præciserer den omhu og samvittighedsfuldhed, som autoriserede sundhedspersoner er forpligtede til at udvise i forbindelse med omskæring af drenge."*

'præciserer'

Det bør fremgå klart, om vejledningen er tænkt som udtømmende eller blot bidragende til at sætte rammerne for den omhu og samvittighedsfuldhed som lægen er forpligtet til at udvise i forbindelse med udførelsen af det omhandlede indgreb.

*"Hvem må foretage omskæring"*

*"Omskæring af drenge er efter Sundhedsstyrelsens opfattelse et operativt indgreb i lægelovens forstand, og dermed forbeholdt læger."*

Det må være en svips i skyndingen :-). Vejledningen revideres jo angiveligt bl.a. fordi lægeloven ikke længere er gældende lov; den bestemmelse der formentlig henvises til står nu i autorisationsloven.

*"Autoriserede sundhedspersoner med et forbeholdt virksomhedsområde kan delegere til andre at udføre opgaver inden for den forbeholdte virksomhed (bruge medhjælp)ii. Brug af medhjælp ved omskæring af drenge indebærer, at lægen skal være til stede under indgrebet."*

Et langt enklere udtryk kunne udtrykkes ved simpelt at skrive, fx. "Lægen kan anvende medhjælp, jvf. ii, men lægen skal i så fald være tilstede under indgrebets udførelse."

Cf. Justitsministeriets vejledning (VEJ nr 224 af 15/10/1969), pkt I. "Formen skal være enkel og præcis og sætningerne korte og klare."

*"Omskæringer på drengebørn giver færre umiddelbare komplikationer, når det foretages i de første uger af barnets levetid."*

Grammatisk fejl, 'det' (ental) i det sidste led, henviser til 'Omskæringer' (flertal) i det første led.

Muligvis dækker 'lavere hyppighed af umiddelbare komplikationer' bedre det meningsindhold der tilsigtes, end 'færre umiddelbare komplikationer'

*"Derfor anbefaler Sundhedsstyrelsen, ud fra et sundhedsfagligt og patientsikkerhedsmæssig synspunkt, at børn, der er ældre end to måneder, får indgrebet foretaget på et lægeligt behandlingssted, hvor der kan iagttages sædvanlige praktiske og hygiejniske forhold."*

Stave/korrektur fejl "sædvanelige" --> 'sædvanlige'

Dette afsnits indføjelser under overskriften "Hvem må foretage omskæring" er tjenlig til at give anledning til den forståelse, at der er forskel på \_hvem\_ der efter Sundhedsstyrelsen anbefaling bør udføre indgrebet (læge eller medhjælp), afhængig om barnet er ældre eller yngre end 2 måneder. Dette er muligvis ikke hensigten med teksten, men hvis det er, bør det klart fremgå.

Det skal bemærkes at der i afsnittet "Hygiejne" anføres en lignende betragtning, dog der uden aldersforbehold "Det vil af hensyn til de hygiejniske forhold være hensigtsmæssigt, at omskæring af drenge foregår på et lægeligt behandlingssted.", I forbindelse med en evt. omarbejdning af teksten kunne de to betragtninger måske med fordel samles inden for et fælles afsnit i et sammenhængende meningsudtryk, som vedrører hvor, og under hvilke praktiske og hygiejniske forhold udgrebet anbefales udført.

*"Journalføring*

*Lægen skal føre journal om indgrebet. Det skal fremgå af journalen, at patienten er informeret og har samtykket til behandlingen.iv"*

Den foreslåede tekst anvender generelt udtrykket 'indgrebet', således som det sker i det ovenfor citeredes første sætning. I den anden sætning anvendes derimod om det samme begreb udtrykket 'behandlingen'. Dette er den eneste sådanne forekomst af udtrykket 'behandling' i det forelagte dokument. Heroverfor står udtrykket 'indgreb' (14 forekomster), udtrykket 'omskæring af drenge' (7 forekomster), det alenestående 'omskæring' (2 forekomster), og 'omskæringer på drengebørn' (1 forekomst)

Et begreb bør overalt i samme tekst betegnes med samme udtryk, jvf. Justitsministeriets vejledning (VEJ nr 224 af 15/10/1969), pkt I.

'at patienten er informeret' :

Af sammenhængen synes det at fremgå, at der i langt overvejende grad vil være tale om et samtykke af forældremyndighedens indehaver, og ikke af den person der udsættes for indgrebet. Derfor er udtrykket 'at patienten er informeret' ikke velvalgt.

### "Hygiejne"

*"Lægen skal sikre sig, at almindelig god faglig standard vedr. kirurgisk hygiejne overholdes, herunder at operationsområdet vaskes sterilt, afdækkes og at der anvendes sterile instrumenter. Det vil af hensyn til de hygiejniske forhold være hensigtsmæssigt, at omskæring af drenge foregår på et lægeligt behandlingssted. Det vil være manglende omhu fra lægens side, hvis lægen foretager indgrebet på et sted, under forhold, hvor der er en øget infektionsrisiko."*

stave/korrekturfejl: 'hvis lægen foretaget' ---> 'hvis lægen foretager'

Det fremgår ikke af den sidste sætning hvad der skal forstås ved 'øget infektionsrisiko' -- der mangler oplysningen, øget i forhold til hvad.

I udtrykket "hvis lægen foretager indgrebet på et sted, under forhold," bærer udtrykket 'på et sted,' intet meningsindhold og kunne med fordel helt udelades.

### "Smertelindring"

*"Læge skal sikre sig, at alle børn, også spædbørn, er smertedækket nødvendigt, tilstrækkeligt og tidssvarende under indgrebet og i den postoperative periode. Der skal ved valg af smertelindring tages hensyn til barnets alder, modenhedsgrad og øvrige medicinske forhold. Den smertelindring, der vælges, skal desuden være så god som mulig med så lille risiko for bivirkninger og komplikationer som muligt."*

Stave/korrekturfejl 'Læge' --> 'Lægen'

'smertedækket' --> 'smertedækkede', da der sprogligt henvises til flertalsformen 'børn'

'at alle børn, også spædbørn,'

Det kan antages at de personer vejledningen henvender sig til er klar over at udtrykket 'alle børn' også omfatter spædbørn. Et enklere udtryk kunne opnås ved "Lægen skal sikre sig, at barnet er smertedækket..."

*"Den smertelindring, der vælges, skal desuden være så god som mulig med så lille risiko for bivirkninger og komplikationer som muligt."*

Ordet 'effektiv' er formentlig mere dækkende for det tilsigtede meningsindhold, end ordet 'god'.

### "Operationsteknik"

*"Omskæring af drenge kan udføres på flere måder. Lægen skal følge den faglige udvikling på området og sikre sig, at han har de nødvendige forudsætninger for både indgrebet og smertelindringen."*

Hvis der hemed menes at lægen skal sikre sig at han har de nødvendige forudsætninger for selv at kunne udføre indgrebet og smertelindringen, bør det klart fremgå.

med venlig hilsen  
Torsten Brinch <tb@gyldengrisgaard.dk>  
cand.pharm